EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 17.9.2024
COM(2024) 55 final

ANNEX

PŘÍLOHA

návrhu
DOPORUČENÍ RADY

o prostředí bez kouře a aerosolů,
kterým se nahrazuje doporučení Rady 2009/C 296/02

{SWD(2024) 55 final} - {SWD(2024) 56 final}

PŘÍLOHA

Pokyny týkající se ochrany proti expozici tabákovému kouři, vypracované pracovní skupinou svolanou v souladu s rozhodnutím druhé konference smluvních stran Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku

ÚČEL, CÍLE A KLÍČOVÁ HLEDISKA

Účel pokynů

1. V souladu s ostatními ustanoveními Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku a záměry konference stran je cílem těchto pokynů pomoci stranám při plnění jejich závazků vyplývajících z článku 8 úmluvy. Tyto pokyny čerpají z nejlepších dostupných důkazů a zkušeností stran, které úspěšně provedly opatření na snížení expozice tabákovému kouři.

2. Pokyny obsahují dohodnutá prohlášení o zásadách a definicích příslušných termínů, jakož i dohodnutá doporučení pro kroky potřebné ke splnění závazků vyplývajících z úmluvy. Pokyny navíc stanoví opatření nezbytná pro dosažení účinné ochrany před riziky nepřímého tabákového kouře. Strany jsou vyzývány, aby používaly tyto pokyny nejen pro splnění svých zákonných povinností v rámci úmluvy, ale též při používání osvědčených postupů v oblasti ochrany veřejného zdraví.

Cíle pokynů

3. Tyto pokyny mají dva související cíle. Prvním cílem je pomáhat stranám při plnění jejich závazků vyplývajících z článku 8 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, a to způsobem, který je v souladu s vědeckými důkazy týkajícími se expozice nepřímému tabákovému kouři a s celosvětově osvědčenými postupy při provádění opatření v této oblasti tak, aby byla zavedena vysoká úroveň odpovědnosti za dodržování úmluvy a stranám poskytnuta pomoc při zajišťování nejvyšší dosažitelné úrovně zdraví. Druhým cílem je určit klíčové prvky právních předpisů potřebné k účinné ochraně lidí před expozicí tabákovému kouři, jak požaduje článek 8.

Související hlediska

4. Tyto pokyny vycházejí z následujících základních hledisek:

   a) Povinnost chránit před tabákovým kouřem obsažená ve znění článku 8 je zakotvena v základních lidských právech a svobodách. Z hlediska rizik spojených s nepřímým tabákovým kouřem je povinnost chránit před tabákovým kouřem implicitně obsažena kromě jiného v právu na život a právu na nejvyšší dosažitelnou úroveň zdraví, jak uznává mnoho mezinárodních právních nástrojů (včetně Ústavy Světové zdravotnické organizace, Úmluvy o právech dítěte, Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen a Dohody o hospodářských, sociálních a kulturních právech) začleněných do preambule rámcové úmluvy WHO a uznaných v ústavách mnoha národů.

   b) Povinnost chránit jednotlivé osoby před tabákovým kouřem odpovídá závazku vlád uzákonit ochranu osob proti ohrožení jejich základních práv a svobod. Tento závazek se vztahuje na všechny osoby, a nikoli pouze na určité skupiny obyvatel.

c) Několik autoritativních vědeckých orgánů stanovilo, že nepřímý tabákový kouř je karcinogenní. Některé strany rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace (například Finsko a Německo) zařadily nepřímý tabákový kouř mezi karcinogeny a začlenily ochranu před expozicí nepřímému tabákovému kouři do svých právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Proto kromě požadavků článku 8 mohou být strany povinny řešit riziko expozice tabákovému kouři v souladu se stávajícími zákony o ochraně zdraví na pracovišti nebo jinými zákony upravujícími expozici škodlivým látkám, včetně karcinogenů.

STANOVENÍ ZÁSAD A PŘÍSLUŠNÝCH DEFINIC SOUVISEJÍCÍCH S OCHRANOU PROTI EXPOZICI TABÁKOVÉMU KOUŘI

Zásady

5. Jak uvádí článek 4 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, je třeba přijmout pevný politický závazek k přijetí opatření na ochranu všech osob před expozicí tabákovému kouři. Následující dohodnuté zásady by měly být vodítkem při provádění článku 8 úmluvy.

Zásada 1

6. Účinná opatření k zajištění ochrany před expozicí tabákovému kouři, jak uvádí článek 8 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, vyžadují úplný zákaz kouření a tabákového kouře v určitém prostoru nebo prostředí a vytvoření nekuřáckého prostředí. Neexistuje bezpečná hladina expozice tabákovému kouři a pojmy, jako například prahová hodnota toxicity nepřímého kouře, by měly být odmítnuty, neboť jsou v rozporu s vědeckými důkazy. Jiná řešení než nekuřácké prostředí, včetně větrání, filtrace vzduchu a použití prostor vyhrazených pro kuřáky (se zvláštním větracím systémem či bez něj), se opakovaně ukázala jako neúčinná a existují nezvratné důkazy, vědecké i jiné, o tom, že technická řešení před expozicí tabákovému kouři nechrání.

Zásada 2

7. Před expozicí tabákovému kouři by měly být chráněny všechny osoby. Všechna vnitřní pracoviště a uzavřená veřejná místa by měla být nekuřácká.

Zásada 3

8. Je třeba přijmout právní předpisy na ochranu lidí před expozicí tabákovému kouři. Dobrovolné politiky ve prospěch prostředí bez tabákového kouře se opakovaně ukázaly jako neúčinné a neposkytují dostatečnou ochranu. Pro zajištění náležité účinnosti musí být právní předpisy jednoduché, jasné a vymahatelné.

Zásada 4

9. Zásadní význam pro úspěšné provádění a vymáhání právních předpisů ve prospěch prostředí bez tabákového kouře má náležité plánování a zajištění dostatečných zdrojů.

Zásada 5

10. Občanská společnost hraje ústřední úlohu při budování podpory a zajišťování plnění opatření ve prospěch prostředí bez tabákového kouře a měla by být začleněna jako aktivní partner do procesu vypracování, provádění a vymáhání právních předpisů.

Zásada 6

11. Provádění právních předpisů ve prospěch prostředí bez tabákového kouře, jejich vymáhání a dopad by měly být sledovány a hodnoceny. To by mělo zahrnovat sledování činností tabákového průmyslu, které narušují provádění a vymáhání uvedených právních předpisů, jak uvádí článek 20.4 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, a reakci na ně.

Zásada 7

12. Ochrana osob před expozicí tabákovému kouři by měla být v případě potřeby zesílena a rozšířena. Toto opatření může zahrnovat nové nebo pozměněné právní předpisy, lepší vymahatelnost a další opatření odrážející nové vědecké důkazy a poznatky z případových studií.

Definice

13. Při vypracování právních předpisů je důležité pečlivě definovat klíčové termíny. Pokyny uvádějí několik doporučení týkajících se vhodných definic vycházejících ze zkušeností z mnoha zemí. Definice v tomto oddíle doplňují definice již obsažené v rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace.

„Nepřímý tabákový kouř“ nebo „tabákový kouř v prostředí“

14. Pro popis typu kouře, jímž se zabývá článek 8 rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace, se běžně používá několik různých termínů. Patří mezi ně „nepřímý kouř“, „tabákový kouř v prostředí“ a „kouř jiných lidí“. Termíny jako „pasivní kouření“ a „nedobrovolná expozice tabákovému kouři“ by se neměly používat, neboť zkušenosti z Francie a jiných zemí naznačují, že tabákový průmysl může používat tyto termíny na podporu názoru, že „dobrovolná“ expozice je přijatelná. Přednost se dává termínům „nepřímý tabákový kouř“ (v angličtině se někdy používá zkratka „SHS“ (second-hand tobacco smoke)) a „tabákový kouř v prostředí“ (někdy používaný pod zkratkou „ETS“ (environmental tobacco smoke)). V těchto pokynech se používá termín „nepřímý tabákový kouř“.

15. Nepřímý tabákový kouř lze definovat jako „kouř vycházející z hořícího konce cigarety nebo jiného tabákového výrobku obvykle v kombinaci s kouřem, který vydechuje kuřák“.

16. „Vzduch bez tabákového kouře“ je vzduch, který neobsahuje žádný tabákový kouř. Tato definice zahrnuje kromě jiného vzduch, v němž není kouř vidět, cítit nebo není naměřen[1].

„Kouření“

17. Tento termín by měl být definován jako držení zapáleného tabákového výrobku nebo manipulace s ním bez ohledu na to, zda je kouř aktivně vdechován nebo vydechován.

„Veřejná místa“

18. Přestože se přesná definice „veřejných míst“ bude lišit mezi jednotlivými zeměmi a regiony, je důležité, aby právní předpisy definovaly tento termín v co největší šíři. Použitá definice by měla pokrývat všechna místa přístupná široké veřejnosti nebo

[1] Je možné, že složky tabákového kouře mohou existovat ve vzduchu v tak malých množstvích, která nelze měřit. Pozornost by měla být věnována tomu, že se tabákový průmysl nebo odvětví pohostinství mohou pokusit využít určitých omezení této definice.

místa kolektivního využití bez ohledu na to, kdo je vlastní nebo kdo do nich má přístup.

„Vnitřní“ nebo „uzavřený“

19. Článek 8 požaduje ochranu před tabákovým kouřem na „vnitřních“ pracovištích a veřejných místech. Vzhledem k tomu, že definování „vnitřních“ prostor může být sporné, měly by být při definici tohoto termínu zvláště prozkoumány zkušenosti různých zemí. Tato definice by měla být co nejobsažnější a co nejjasnější a mělo by se dbát na to, aby nedocházelo k vytváření seznamů, které mohou být vykládány tak, že některé „vnitřní“ prostory vylučují. Doporučuje se, aby definice „vnitřních“ (nebo „uzavřených“) prostor zahrnovala jakýkoli zastřešený prostor nebo prostor uzavřený jednou nebo dvěma stěnami, bez ohledu na typ materiálu použitý pro střechu nebo stěnu a bez ohledu na to, zda je konstrukce stálá nebo dočasná.

„Pracoviště“

20. „Pracoviště“ by mělo být definováno široce, jako „jakékoli místo, které lidé používají při svém zaměstnání nebo pro svoji práci“. To by mělo zahrnovat nejen práci vykonávanou za odměnu, ale též dobrovolnou práci, za niž se běžně poskytuje odměna. Navíc, „pracoviště“ zahrnují nejen místa výkonu práce, ale také všechna přiléhající a další místa, která pracovníci společně používají při svém zaměstnání, včetně například chodeb, výtahů, schodišť, vestibulů, společných zařízení, bufetů, toalet, salónků, jídelen, a také prostorů kolem budov, jako například přístřešků a přístavků. Pracovištěm jsou i vozidla používaná při práci a měla by být jako taková označena.

21. Pečlivě je třeba zvážit pracoviště, která jsou zároveň domovem nebo místem, kde jsou osoby ubytovány, například věznice, psychiatrické léčebny nebo pečovatelské domy. Tato místa jsou též pracovištěm pro ostatní osoby, které by měly být chráněny před expozicí tabákovému kouři.

„Veřejná doprava“

22. Definice veřejné dopravy by měla zahrnovat jakékoli vozidlo používané pro veřejnou dopravu, obvykle placenou nebo provozovanou na komerční bázi za účelem zisku, včetně vozidel taxi služby.

ROZSAH PŮSOBNOSTI ÚČINNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

23. Článek 8 požaduje přijetí účinných opatření na ochranu osob před expozicí tabákovému kouři na 1) vnitřních pracovištích, 2) vnitřních veřejných místech, 3) ve veřejné dopravě a 4) „případně“ na „jiných veřejných místech“.

24. To vytváří závazek poskytnout všeobecnou ochranu tím, že bude vyloučena expozice nepřímému tabákovému kouři na všech vnitřních veřejných místech, všech vnitřních pracovištích, ve veškeré veřejné dopravě a pokud možno na ostatních (venkovních či podobných) veřejných místech. Žádné výjimky na základě zdravotnických nebo právnických argumentů nejsou odůvodněné. Je-li třeba zvážit výjimky na základě jiných argumentů, musí být tyto výjimky minimální. Navíc, není-li některá strana schopna dosáhnout okamžitě všeobecného pokrytí, zakládá článek 8 průběžný závazek postupovat co nejrychleji v zájmu odstranění všech výjimek a zajištění všeobecné ochrany. Každá strana by se měla snažit zajistit všeobecnou ochranu do pěti let od vstoupení rámcové úmluvy WHO v platnost pro danou stranu.

25. Neexistuje žádná bezpečná úroveň expozice nepřímému kouři a, jak dříve uznala konference stran v rozhodnutí Rámcové úmluvy o kontrole tabáku FCTC/COP1(15), technická řešení jako například větrání, výměna vzduchu a použití vyhrazených prostor pro kuřáky nechrání před expozicí tabákovému kouři.

26. Ochrana by měla být zajištěna na všech vnitřních nebo uzavřených pracovištích, včetně motorových vozidel používaných jako pracoviště (například vozidla taxi služby, záchranné nebo dodávkové služby).

27. Úmluva požaduje ochranná opatření nejen na všech „vnitřních“ veřejných místech, ale i na „ostatních“ (tj. vnějších nebo podobných) veřejných místech všude tam, „kde je to vhodné“. Při určení těchto vnějších a podobných veřejných míst, na něž by se mohly právní předpisy vztahovat, by měly strany zvážit důkazy o možných zdravotních rizicích v různých prostředích a prosazovat přijetí nejúčinnější ochrany proti expozici, kdykoli důkazy prokáží, že takové riziko existuje.

28. Důležitou úlohu při zvyšování povědomí veřejnosti a názorových vůdců o rizicích expozice nepřímému tabákovému kouři prostřednictvím průběžných informačních kampaní hrají státní instituce zajišťující ve spolupráci s občanskou společností, aby veřejnost pochopila a podporovala legislativní opatření. Ke klíčovým hráčům patří podniky, sdružení v odvětví pohostinství, skupiny zaměstnavatelů, odborové svazy, média, odborníci ze zdravotnictví, organizace zastupující děti a mládež, vědecké nebo náboženské instituce, výzkumná komunita a široká veřejnost. Snahy o zvýšení povědomí by měly zahrnovat konzultace s dotčenými podniky a ostatními organizacemi a institucemi při vypracování právních předpisů.

29. Klíčové poselství by se mělo zaměřit na škodlivost expozice nepřímému tabákovému kouři, na skutečnost, že vyloučení tabákového kouře ve vnitřních prostorech je jediným vědecky podloženým řešením zajišťujícím úplnou ochranu před expozicí, na právo všech pracovníků na stejnou ochranu ze zákona a skutečnost, že nejde o žádný kompromis mezi zdravím a ekonomikou, neboť zkušenosti rostoucího počtu zemí a regionů ukazují, že z nekuřáckého prostředí těží zdraví i ekonomika. Veřejné osvětové kampaně by se měly zaměřit také na prostředí, kde právní předpisy nemusí být průchodné nebo příslušné, například na domácnosti.

30. Rozsáhlé konzultace se zapojenými stranami mají také zásadní význam pro vzdělávání a mobilizaci veřejnosti a zvýšení podpory přijatých právních předpisů. Po přijetí právních předpisů by měla následovat osvětová kampaň zaměřená na jejich provádění, informování majitelů podniků a správců budov o těchto předpisech a odpovědnosti z nich pro ně vyplývající a o příslušných zdrojích, například používání identifikačních značek. Tato opatření zvýší pravděpodobnost plynulého provádění a vysoké úrovně dobrovolného dodržování uvedených předpisů. Posílení postavení nekuřáků a poděkování kuřákům za to, že dodržují právní předpisy, posílí zapojení veřejnosti do vymáhání předpisů a plynulého provádění.

VYNUCOVÁNÍ

Povinnost dodržovat právní předpisy

31. Účinné právní předpisy by měly ukládat zákonnou odpovědnost za jejich dodržování dotčeným podnikům i jednotlivým kuřákům a měly by stanovit podnikům a případně kuřákům pokuty za jejich porušení. Vymáhání by mělo být standardně zaměřeno na podniky. Právní předpisy by měly ukládat odpovědnost za dodržování uvedených právních předpisů vlastníkovi, vedoucímu nebo jiné osobě odpovědné za daný

provoz a měly by jasně stanovit opatření, která musí přijmout. Tyto povinnosti by měly zahrnovat:

a) povinnost označit zřetelně vchody a jiné případné prostory vývěskou, že kouření zde není povoleno. Formát a obsah těchto vývěsek by měly stanovit orgány z oblasti zdravotnictví nebo jiné vládní instituce a může být na nich uvedeno telefonní číslo nebo jiný způsob, jak může veřejnost ohlásit porušení zákazu kouření, a jméno osoby v daném objektu, na niž se lze obrátit se stížností;

b) povinnost odstranit z objektu všechny popelníky;

c) povinnost kontrolovat dodržování předpisů;

d) povinnost podniknout určité přiměřené kroky zabraňující osobám v daném objektu kouřit. Tyto kroky mohou spočívat v tom, že je daná osoba požádána, aby nekouřila, je přerušena obsluha, daná osoba je požádána, aby opustila objekt, případně lze kontaktovat orgán pro ochranu veřejného pořádku nebo jiný orgán.

Sankce

32. Právní předpisy by měly podrobně vymezit tresty nebo jiné peněžité pokuty za porušení předpisů. Ačkoliv výše těchto pokut bude nezbytně odrážet konkrétní praxi a zvyky každé země, rozhodnutí o uložení pokuty by se mělo řídit několika zásadami. Pokuty by měly být hlavně dostatečně vysoké, aby odrazovaly od porušování předpisů, neboť jinak mohou být přehlíženy nebo považovány za pouhou součást nákladů na podnikání. Vyšší pokuty mají odrazovat hlavně podniky porušující dané předpisy spíše než jednotlivé kuřáky, jejichž zdroje jsou obvykle omezenější. Pokuty by se měly zvyšovat s opakovaným porušováním předpisů a měly by být v souladu s tím, jak daná země řeší jiné, stejně závažné přestupky.

33. Kromě peněžitých pokut mohou právní předpisy povolovat v souladu s praxí a právním řádem dané země též správní sankce, například pozastavení povolení k podnikání. Tyto „sankce jako poslední možnost“ se používají zřídka, ale jsou velmi důležité pro vymáhání zákona v případě podniků, které se opakovaně staví na odpor.

34. Lze zvážit i začlenění postihu za přestupek, pokud je to vhodné z hlediska právního a kulturního kontextu dané země.

Infrastruktura vymáhání

35. Právní předpisy by měly určit orgán nebo orgány odpovědné za vymáhání a měly by zahrnovat systém sledování dodržování předpisů a stíhání za jejich porušování.

36. Sledování by mělo zahrnovat proces kontrol dodržování předpisů ze strany podniků. Zřídka je třeba vytvářet nový systém kontrol vymáhání právních předpisů ve prospěch prostředí bez tabákového kouře. Dodržování uvedených předpisů lze obvykle sledovat pomocí jednoho nebo více mechanismů již používaných pro kontrolu prostor a pracovišť jednotlivých podniků. Pro tento způsob obvykle existuje celá škála možností. V mnoha zemích lze kontrolu dodržování předpisů začlenit do kontrol povolení k podnikání, zdravotních a hygienických kontrol, kontrol bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární bezpečnosti nebo podobných programů. Může být přínosné použít několik těchto zdrojů informací zároveň.

37. Pokud možno se doporučuje využití inspektorů nebo vymahatelů práva na místní úrovni. Tím se pravděpodobně zvýší dostupné zdroje vymáhání a úroveň dodržování

předpisů. Tento přístup vyžaduje zavedení vnitrostátního koordinačního mechanismu pro zajištění konzistentního řešení na celostátní úrovni.

38. Bez ohledu na použitý mechanismus by mělo být sledování založeno na celkovém plánu vymáhání a mělo by zahrnovat proces efektivního školení inspektorů. Účinné sledování může kombinovat pravidelné inspekce s neplánovanými, neohlášenými inspekcemi nebo kontrolami na základě stížnosti. Tyto kontroly mohou mít v počáteční době po vstoupení zákona v platnost ráz poučení, neboť většinou jsou porušení pravděpodobně neúmyslná. Právní předpisy by měly zmocňovat inspektory ke vstupu do objektu podléhajícímu zákonu a shromažďovat zde vzorky a důkazy, není-li tato pravomoc již zavedena ve stávajících právních předpisech. Podobně by měly právní předpisy zakázat podnikům bránit inspektorům v jejich práci.

39. Náklady na účinné sledování nejsou nadměrné. Není třeba najímat velký počet inspektorů, neboť lze kontroly provádět s využitím stávajících programů a zaměstnanců a zkušenosti ukazují, že právní předpisy ve prospěch prostředí bez tabákového kouře začala rychle vymáhat sama veřejnost. Pokud budou právní předpisy zavedeny pečlivě a podniky a veřejnost budou dostatečně poučeny, případů žalob nebude mnoho.

40. Ačkoliv nejsou tyto programy nákladné, jsou potřeba zdroje pro vzdělávání podniků, vyškolení inspektorů, koordinaci procesu kontrol a odměny pro pracovníky provádějící kontrolu mimo pracovní dobu. Pro tento účel by měl být určen mechanismus financování. Programy účinného sledování využívají velký počet zdrojů financování, včetně vyhrazeného příjmu z daní, poplatků z povolení k podnikání a vyhrazených příjmů ze zaplacených pokut.

Strategie prosazování

41. Strategické přístupy k vymáhání mohou zvýšit dodržování předpisů na maximum, zjednodušit provádění právních předpisů a snížit zdroje potřebné k jejich vymáhání.

42. Pro úspěch zákona a úspěch sledování a vymáhání v budoucnu jsou mimořádně důležité činnosti zaměřené na vymáhání poté, co vstoupí uvedený zákon v platnost. Mnoho zemí a regionů doporučuje v počátečním období nevymáhat dodržování předpisů tvrdě a osoby porušující předpisy varovat, nikoli pokutovat. Tento přístup by měl být spojen s aktivní kampaní zaměřenou na poučení vlastníků podniků o jejich zákonných odpovědnostech v tomto ohledu a podniky by měly pochopit, že po tomto počátečním mírnějším či zahajovacím období bude následovat přísnější vymáhání.

43. Poté, co bude zahájeno aktivní vymáhání, doporučuje mnoho zemí a regionů použít důrazné stíhání, které bude mít dostatečný odrazující účinek. Zjištěním nejvýznamnějších osob, které porušují zákon a pohrdají jím, nebo osob, které jsou veřejně známé, přijetím rozhodných a rychlých opatření a zajištěním maximálního povědomí o těchto činnostech u veřejnosti jsou orgány schopny prokázat svoji rozhodnost a závažnost daného zákona. Tím se zvýší dobrovolné dodržování a sníží potřeba zdrojů pro budoucí sledování a vymáhání.

44. I když právní předpisy ve prospěch prostředí bez tabákového kouře začne promptně vymáhat sama veřejnost, je nicméně důležité, aby byly orgány připraveny rychle a rozhodně reagovat na jednotlivé případy otevřeného odporu. Zejména poté, co některý zákon vstoupí poprvé v platnost, může se příležitostně vyskytnout osoba, která chce ukázat veřejnosti své pohrdání zákonem. Rázná reakce v těchto případech

má naději na zajištění dodržování právních předpisů, které usnadní budoucí snahy, zatímco nerozhodnost by mohla rychle vést k rostoucímu počtu jejich porušování.

Mobilizovat a zapojit veřejnost

45. Účinnost programu sledování a vymáhání se zvyšuje zapojením veřejnosti do tohoto programu. Využití podpory veřejnosti a vybízení občanů k tomu, aby sledovali dodržování předpisů a hlásili jejich porušení, značně rozšiřuje dosah institucí, které je vymáhají, a snižuje zdroje potřebné pro dosažení dodržování. V mnoha zemích a regionech jsou v podstatě primárním prostředkem zajišťování dodržování uvedených právních předpisů stížnosti veřejnosti. Proto by měly právní předpisy ve prospěch prostředí bez tabákového kouře stanovit, že veřejnost může iniciovat stížnosti, a měly by zmocnit určitou osobu nebo nevládní organizaci k zavedení opatření na vynucení dodržování opatření upravujících expozici nepřímému kouři. Program vymáhání by měl zahrnovat bezplatnou telefonní linku pro podávání stížností nebo podobný systém vybízení veřejnosti, aby hlásila porušování uvedených předpisů.

SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ OPATŘENÍ

46. Sledování a hodnocení opatření na omezení expozice tabákovému kouři je důležité z několika důvodů, například:

a) pro zvýšení politické a veřejné podpory pro posílení a rozšíření legislativních ustanovení;

b) k dokumentaci úspěchů, které budou signálem pro ostatní země a pomohou jim v jejich snahách;

c) ke zjištění a zveřejnění snah tabákového průmyslu narušovat opatření na provádění uvedených právních předpisů.

47. Rozsah a komplexnost sledování a hodnocení se budou v různých zemích a regionech lišit v závislosti na dostupných odborných znalostech a zdrojích. Je však důležité zhodnotit výsledek provedených opatření, zejména ohledně klíčového ukazatele expozice nepřímému kouři na pracovištích a veřejných místech. Toho lze dosáhnout bez větších nákladů, například s použitím údajů nebo informací shromážděných v rámci běžných činností, jako jsou kontroly na pracovištích.

48. Existuje osm klíčových ukazatelů procesů a výsledků, které by měly být zváženy[2]: [2)]

Procesy

a) znalosti, postoje a podpora nekuřácké politiky mezi širokou veřejností a případně u specifických skupin, například osob pracujících v barech;

b) vymáhání a dodržování nekuřácké politiky;

Výsledky

a) omezení expozice zaměstnanců nepřímému tabákovému kouři na pracovištích a veřejných místech;

b) snížení obsahu tabákového kouře ve vzduchu na pracovištích (zejména v restauracích) a veřejných místech;

[2] Publikace „WHO policy recommendations: protection from exposure to second-hand tobacco smoke“ (doporučení politiky WHO: ochrana před expozicí nepřímému tabákovému kouři) (Ženeva, Světová zdravotnická organizace, 2007) uvádí odkazy na různé studie sledování těchto ukazatelů.

c) snížení úmrtnosti a nemocnosti způsobených expozicí nepřímému tabákovému kouři;

d) omezení expozice nepřímému tabákovému kouři v domácnostech;

e) změny v prevalenci kouření a v chování kuřáků;

f) hospodářské dopady.